

UTILITARISME

JOHN STUART MILL

LIBERALISME PUR

- Adam Smith_ proposa conèixer les lleis que regulen el mercat.
- Propostes de solució amb el coneixement d'aquestes lleis
- No intervenció de l'Estat en els afers econòmics
- Tots cerquem l'afecte, la simpatia i la col·laboració
- Enriquir-nos és una forma de garantir aquest afecte
- La conducta no ultrapassarà els límits. Ens autoregularem

David Ricardo

- Es proposa conèixer les lleis de l'economia
- Estudi en l'agricultura que permet formular les mateixes lleis en tots els camps
- Llei de l'oferta i la demanda
- Diferència entre el valor del producte amb despeses i benefici
- Marx elabora el concepte de plus vàlua
- Autoregulació dels mercats

John Stuart Mill

- Defensa de la llibertat individual
- Necessitat de límits en el comportament col·lectiu
- Educació és un factor regulador de la societat (Plató)
- Utilitarisme de la diferència (qualitat no quantitat)
- Diferència entre Happiness i Content
- Valor de les emocions: diferències en la recerca de plaer
- La felicitat ha d'anar acompanyada de la seva part de dolor
- Defensa del vot femení

Influències en la seva obra

- Empirisme Hume
- Emotivisme Hume
- Utilitarisme Bentham
- Associacionisme (Conductisme) Mill (pare)
- Socialisme Utòpic Saint Simon
- Democràcia Tocqueville
- Tirania de la majoria Tocqueville
- Positivisme Comte

Proposta general

- Major felicitat per al més gran nombre de gent
- Cercar el plaer i fugir del dolor (Epicur)
- Plaers dels esperits: saviesa, equilibri, harmonia, autorealització, universalitat del plaer
- Felicitat individual i col·lectiva
- Utilitarisme altruista

Filosofia de Mill

- Preocupació per l'antropologia. No sols és important allà que l'home fa, a nivell descriptiu, sinó entendre els elements materials i psicològics que possibiliten el sentit de la vida humana. La socialització i la democràcia no poden ser sempre compatibles amb l'individualisme del pensament liberal.
- Contemporani de Darwin, ens parla de l'evolucionisme moral i psicològic com a part essencial de la formació cultural. La llibertat és possible perquè la raó és evolutiva i les idees estan sotmeses a la prova de la selecció natural. La teoria de major llibertat per al més gran nombre de gent és compatible amb les nocions de progrés i canvi, i é eficient com a criteri per augmentar la felicitat humana

Filosofia de Mill 2

- La vida dels homes es regeix per l'imperi de dos tipus de lleis: les materials de tipus causal i determinista (criteri de necessitat) i les psicològiques, de causalitat no rígida i que permeten fonamentar la llibertat. “Els sentiments morals no són innats, són adquirits, no per aquesta raó són menys naturals...la facultat moral tot i que no és part de la nostra natura, n'és una conseqüència”.
- Podem contextualitzar el caràcter necessari de les tendències i dels sentiments morals amb la psicologia de l'associacionisme (causalitat no rígida). Existeix la llibertat com concepte moral perquè podem concebre la necessitat lògica i psicològica de la llibertat i de la diversitat humana.

Filosofia Mill 3

- Liberalisme i democràcia no són sinònims. La felicitat és el fi últim dels individus , la llibertat l'eina per aconseguir la felicitat i la democràcia l'instrument de la llibertat. Poden existir governs demòcrates (Xina o Zimbabwe) i no respectar la llibertat, sense garanties per a l'oposició o sense partits polítics.
- El liberalisme necessita d'una sèrie de condicions per a desenvolupar-se: Condicions econòmiques com la propietat privada, l'existència de partits i llibertat d'expressió, la llibertat de consciència i la tolerància.
- Això dóna lloc a les societats obertes (Popper) i a un home que pot ser diferent, societats diversificades capaces de fer-se i aprendre

Mill 4

- No sempre són compatibles la llibertat individual i la col·lectiva. Sols sobreviuran les idees més útils. Respecte vers l'altre. Vida privada, vida pública.
- Les nostres emocions, inclinacions i desigs depenen de l'educació i del caràcter.
- La felicitat es pot trobar també en la intencionalitat de l'acció i en la forma d'actuar
- Els subjectes lliures no són membres passius, No uniformització. Sí diferència i variabilitat
- Podem resistir-nos a les motivacions (xocolata). Una mateixa causa no produeix un mateix efecte (variabilitat humana)

Mill 5

- La societat no ha d'emprar la coacció sobre els individus, ni amb les lleis, ni amb l'opinió pública. L'individu té el dret a fer el que vol (no es pot prohibir el consum privat d'alcohol)
- Principi de les circumstàncies de cada cas: quan la societat pot coaccionar (no puc permetre conduir begut)
- Podem raonar, retreure, persuadir o suplicar
- Sols podem impedir fer mals als altres
- Llibertat sols és vàlida en les societats civilitzades (no quan està en procés de formació), l'exemple del nen al que no es pot deixar sota el seu criteri si vol o no aprendre a llegir
- Els pares poden educar com volen als seus fills, però en determinats extrems, l'estat pot intervenir.
- El comerç pot ser regulat (activitat social), control preus, horaris, contractes, etc.
- L'estat pot intervenir per preservar la lliure competència (en cas de monopolis o trusts) i defensar els consumidors (control sanitari dels aliments)

Mill 6

- L'home té el dret de ser feliç i la col·lectivitat el deure de garantir-li els mitjans per que ho pugui ser.
- Els humans no som llops, som criatures empàtiques que podem patir i gaudir amb les penes i alegries alienes. Individus moralment desenvolupats. Sols si hi ha igualtat pot haver harmonia social i es garanteix la felicitat generalitzada
- Felicitat és una conquesta humana fruit de les capacitats d'autogovern i de participació en la vida pública
- Principi d'humanitat significa la solidaritat compartida. Significa la promoció de la felicitat i llibertat d'altres
- Necessitat de reformar la societat, perquè aquells que no tenen ni capital, ni educació potser mai podrien gaudir de la llibertat i per tant, de la felicitat. Hem de transformar la realitat per a canviar la sort dels humans. Com: EDUCACIÓ. D'aquesta forma Realitat i Moralitat formarien part del mateix món.
- Extret fílmic Good night, good luck. George Clooney 2005: La responsabilitat dels mitjans d'expressió en la qüestió de la llibertat.

Utilitarisme de la preferència

- Màxima felicitat i mínim de patiment del més gran nombre de gent
- Ha de ser objectivament racional i universalitzable (per exemple el tracte igualitari a tots els sers vius)
- No podem esperar que l'accepti cap agent racional si nosaltres no l'acceptaríem.
- “Més m'estimo ser un Sòcrates insatisfet que un porc satisfet”
- Diferència entre felicitat i satisfacció. Un porc perfectament satisfet, que ha tingut tot el que desitja, sols ha tingut un plaer, anar ben peixat, quatre desigs en Sòcrates: veure tragèdies, sopar amb els amics, discutir de filosofia i reformar les lleis de la ciutat. Sòcrates haurà conegut, malgrat la seva insatisfacció, plaers més nombrosos i variats. Satisfereix els nostres desigs i cercar la felicitat són coses diferents. Per felicitat Mill entén una vida plena de la quantitat més extensa possible de plaers o d'estats mentals agradables. Un ser moralment desenvolupat.

Utilitarisme 2

- Cadascú ha de buscar la felicitat de tots
- Defensa de la iniciativa privada (beneficència i lliure decisió dels particulars). És el millor motor del benestar públic. L'Estat liberal és l'estat mínim, però ha d'arribar on la iniciativa privada no arriba.
- A l'egoisme ètic que suposa el principi utilitarista, Mill afegeix la qualitat del plaer, no hi ha felicitat pròpia si els altres no són feliços. Altruisme.
- L'èxit individual basat en el patiment aliè pot ser desitjat, fins i tot per una comunitat, però no hauria de ser desitjable i no és moralment desenvolupat.
- El més gran plaer és el sentiment d'humanitat. L'home insolidari es nega a la promoció de la felicitat i es condemna a ell mateix
- L'home educat moralment i desenvolupat arriba a la felicitat amb l'autocreixement, autosatisfacció i autoestima. Fan d'aquest un món de gaudi. La vida és una obra d'art en la que cadascú ha d'assumir el paper més actiu per determinar el seu àmbit d'actuacions

Utilitarisme 3

- Un dictador, per a molt benèvol que sigui, no és bo. La felicitat és fruit de les capacitats d'autogovern i de participació en la vida pública. Un dictador rebaixaria la qualitat dels governats. Per tant, una bona acció de govern és aquella que aconsegueix individus millors intel·lectual i moralment.
- Càlcul dels patiments i desavantatges en els plaers, no han de sobrepassar mai les satisfaccions que ens proporcionen
- Hem d'acceptar els altres com a part integrant del nostre món, com a éssers sensible-racionals, la sort dels quals mai ens pot deixar indiferents
- Llibertat individualista és un frau a la comunitat
- No hem de ser esclaus de les normes, fem servir allò que la humanitat ha après en el passat. Les normes poden canviar
- Ponderació, prudència i llibertat. Mai s'ha de sacrificar víctimes innocents en bé de la comunitat. Ningú pot ser feliç fent mal als altres o aprofitant-se d'una situació de privilegi

Utilitarisme 4

- Diferència entre regles de l'acció i motius de l'acció. L'ètica no pot jutjar els motius subjectius que porten a una persona a actuar d'una determinada forma. L'ètica s'ocupa del deure i de senyalar el mètode per a poder esbrinar quin és el deure. Els motius són els sentiments que ens porten a actuar, la majoria de les vegades són aliens al deure, però no es poden objectar sinó entren en contradicció amb el deure general
- Intenció: el que un vol fer, motivació: sentiment que et porta a desitjar quelcom. La intenció és determinant moralment, el motiu no. Agent moral que ha de ser útil, però no en abstracte, sinó en concret a persones amb noms i cognoms.
- En el camp de la política no hem de fer judicis morals sobre la virtut dels candidats sinó veure si seran capaços de fer la feina que se'ls demana. Principi de competència moral: tothom, educat, és competent per triar entre els principis morals com el de solidaritat i veracitat. Sabrem prendre la decisió justa quan no estigui en joc el nostre interès